

1956. december 1-én megtartott elnökségi ülés határozatainak
végrehajtásáról.

- 1./ Az elnökségi ülés határozata értelmében az Akadémia valamennyi szerve megkezdte működését. A közgyűlés előkészítésével az osztályok foglalkoznak, elsősorban is az Alapszabály módosítással és az Akadémia jövő feladataival.
- 2./ Az elnökségi ülés határozata értelmében a prémiumokra szánt összeget az osztályvezetőségek főleg segélyekre fordították. Segélyben részesítették az arra rászoruló tudósokat, tanácskozó tagokat, özvegyeket, tudományos dolgozókat és aspiránsokat.
Az elnökségi kollégium javaslatára az elnökségi jutalom szétosztása módosult. Az ország gazdasági helyzetére való tekintettel a jutalom nem került szétosztásra, de egyrészt^{tel} ugyancsak segélyekre ~~lett felhasználva~~^{tel}. Így a prémium összegéből több, mint 400 ezer forint^{tel}, az elnökségi jutalomból pedig 100 ezer forintot fordított az Akadémia a ~~bombakárosultak~~ és az arra rászorultak megsegítésére.
- 3./ Lukács György akadémikus ügyében az Elnökség átiratot küldött a kormányhoz, amelyre sajnos mind a mai napig választ nem kaptunk.
- 3/a Az osztályok tudomást szereztek az Elnökség azon elvi döntéséről, hogy a jövőben az álláshelyek betöltése az osztályok feladata lesz azzal, hogy jóváhagyás végett felterjesztik az Elnökségnek.
[Megvitatható, kell-e javahagyás kisebb állásaiért?]
- 4./ Az 1957. I. negyedévi hitelszükséglet összeállítása időben megtörtént, amelyet a pénzügyi szervek 8 milliós csökkentéssel hagytak csak jóvá.
- 5./ Az elnökségi határozat szellemében az osztályülések és osztályvezetőségi ülések foglalkoztak a tanácskozó tagok^{velekiállításja} kérdéseivel és összeállították azoknak névsorát, *(I. oszt. kivételével)*
illetve tudomány névsorából semmi sem.
- 6./ A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság munkája megindult és az Elnökség határozata értelmében Szabolcsi Bence és Szabó Imre akadémikusok részt vesznek a Bizottság munkájában.
- 7./ ~~Az Irodalomtörténeti Intézet ideiglenes~~^{igazgatói} ~~titkársága~~^{titkársága} betöltésének

~~ügyét az elnökségi kollégium jóváhagyta.~~

8./ Az aspiráns illetmények felemelése a kormány takarékosági rendelkezései következtében időszerütlenné vált.

- . . . -

Beszámoló.

Január 26-án megtartott akadémiai tagértekezleten Bognár Géza főtitkárhelyettes tájékoztatója felölelte az elmúlt 3 hónap akadémiai eseményeket és így az Elnökség tagjai előtt már ismeretesek.

A tájékoztatót - ha megengedik - kiegészíteném elsősorban olyan eseményekkel, amelyek a tagértekezlet óta történtek. Január hónapban megtörtént az Akadémia Hivatalában is a racionalizálás. Mint ismeretes, a hivatalos szervekkel való többszöri tárgyalás után sikerült elérnünk, hogy a kormányhatározatban meghatározott 75%-os redukció ^{helyett csak} lecsökkent 45%-ra, ^{az esetekben kellett végrehajtani.} így az Akadémia Hivatalának létszáma a korábbi 202 helyett ma 115. Az elbocsájtottak között szerepel 8 disszidens és 16 nyugdíjas. ²⁰⁰¹ Meg kell állapítani, hogy a Hivatal vezetői, a Racionalizálási Bizottság és a Szakszervezeti Bizottság gondos, lelkiismeretes munkát végzett. Igyekezett - s ez nagyobb részt sikerült is - a hivatali érdek és az egyének szociális szempontjait egyeztetni. ~~Kevés intézmény mondhatja el magáról azt, amit az Akadémia, hogy~~ Az elbocsájtottaknak 92%-át elhelyezték. Az elbocsájtottak egyrésze intézetekbe vagy tanszéki kutatóállásokra kerültek, az adminisztrátorok egyrészt laboratóriumokba, üvegtechnikákra ^{szervezték} helyezték el. ^{Végre} Egy pár vállalkozó szellemű munkatársunk a Martonvásári Kutató Intézet tej és zöldségféléit fogja a Kálmán-u. 14.sz. alatti üzlethelyiségben árusítani. ^{Székely}

~~vegyes és laborfelmérési laboratórium KSH. szervezte.~~
Emellett a Racionalizálási Bizottság a nyugdíjasokról is gondoskodni kívánt. Igen egészséges ötletek születtek, amelyeknek megvalósítása, ha sikerül, nemcsak az egyének, hanem a köznek is hasznára válik. Az egyik ilyen terv az Akadémia telkein a gyümölcsstermesztés. A másik ugyancsak életrevaló ötlet, egy beszerzési KTSz. létesítése olyan cikkekből, amelyekre az Akadémia in-

(és a kasszósok)
és az Akadémiával

tézeteinek szüksége van. Hogy mit jelentene egy ilyen központi beszerzőhely, azt az intézetek vezetői és munkatársai tudnák igazán megmondani. Jelenleg rengeteg időbe és utánjárásba kerül a kísérletekhez szükséges kismennyiségű különböző anyagok beszerzése.

A lecsökkent létszámú hivatalban a munkaerők átcsoportosítása most folyik és miután a szaktitkárok - Balázs János kivételével - mind helyükön vannak, megvan a lehetőség arra, hogy nagyobb zökkenő nélkül a Hivatal dolgozói feladatukat el tudják végezni.

A Hivatal foglalkozik az 5 napos munkahét bevezetésének kérdésével is. A munkanap így 8 órától 1/2 6-ig, illetve 6 óráig tartana. Ez jelentős anyagi megtakarítást is jelentene, ugyanakkor a tudományos osztályok munkájában nem lenne fennakadás. A dolgozók is, főleg a háziasszonyok, igen örülnének az új munkaidő beosztásnak.

Január hónapban megkezdődtek a külföldi kiutazások is:

dr. Krámer Miklós 10 hónapos tanulmányut, London
dr. Rajka György 2 hónapos tanulmányut, Stockholm
dr. Borbély Andor önköltséges tanulmányut, Wien
Balóné, Bangha Ilona előadások tartása az Osztrák Biokémiai Társaságban, Wien.
Kniezsa István Prága, Szlavisztikai Kongresszus.
Varga Iván Varsó, tanulmányut /önköltséges/
Balázs András csehszlovák tanulmányut "
~~Faragó Péter N.D.K. tanulmányut~~
Vidor Ferenc Ausztria

Ez alatt az idő alatt az Akadémiát meglátogatták a Német és a Csehszlovák Akadémia képviselői, akik segélyeket hoztak és segítségüket ajánlották fel az Akadémiának.

14/12
57. 11. 6.

Előzetési ülésre kiküldött anyagok "bírálatos" jelleg.

Rövid beszámoló a tagértekezletről és az ott elhangzott javaslatok.

Az Akadémiai tagértekezleten mindannyian ott voltunk. Ugy vélem, nem szükséges annak ismertetése, ehelyett inkább az ülés tanulságaira kívánok rátérni.

Előljáróban megállapítható: helyes volt a megbeszélés összehívása.

A megtartott értekezlet reményt nyújt arra, hogy jelentős elvi és tudománypolitikai kérdések széleskörű megvitatása sok hasznot hoz majd az Elnökség munkájában, s úgy vélem, ha ezen az uton haladunk, kialakíthatjuk Akadémiánkon a sajátos, új demokratikus vezetési módszereket. A vitákból azt is leszűrhetjük, hogy az ilyen természetű értekezleteken helyes, ha az Akadémia tagjai tájékoztatót kapnak a folyó munkáról. Az időnkénti tájékoztatóknak meg van az a hasznuk is, hogy nemcsak egy évben egyszer, hanem folyamatában ismerik meg munkánkat és a tények birtokában elismerik vagy elmarasztalják tevékenységünket. Ugyanakkor biztosra veszem, hogy ez a fajta együttműködés a tagság és vezetés között meg fogja hozni azt az eredményt is - amit évek óta fájjalunk hogy nincs meg - hogy a tagtársak inkább magukénak tartják az Akadémiát és úgy hivatalos, mint különbeszélgetéseknél jobban fogják megvédeni.

A megbeszélés értékét számomra még az is emelte, hogy a jelenleg eléggé feszült helyzetben első tagértekezletünket a megfontoltság, a felelősségtudat jellemezte.

Az Akadémiai tagértekezlet 2 javaslatot fogadott el, amelyeket nekem kötelességem jóváhagyás végett az elnökségi ülés elé terjeszteni:

Az egyik javaslat felett már röpszavazással döntöttek az Elnökség tagjai és határozatuk eredményeképpen itt üdvözölhetjük az osztályok delegáltjait.

A másik javaslatot határozat céljából most terjesztem az Elnökség elé:

Az 1957. január 26.-i tagértekezlet javasolja, hogy kellő súlyu küldöttség keresse fel az illetékes szerveket s egy-

részt Lukács György személyétől, másrészt általában a szellemi élet munkásainak most megindult letartóztatási és egyéb fen-nyitési eszközeitől álljon el, mert ilymódon sokkal hamarabb fogja elérni, hogy a szellemi élet megindul és normalizálódik.

70/1
57. 11. 6.

F e l j e g y z é s .
Elnökség részére

Az I. Osztály vezetősége javasolja, hogy az alábbiak, addig is, amig tudományos fokozatot kapnak /ennek megoldása folyamatban van/, vagy rehabilitálják őket, kapják meg a tanácskozó tagoknak biztosítandó illetményt:

- Laziczius Gyula - volt rendes tag, jelenleg tanácskozó tag
Zolnai Béla - volt rendes tag, jelenleg tanácskozó tag
Nagy J. Béla - volt lev. tag, jelenleg tanácskozó tag
Keresztury Dezső - volt lev. tag
5. Gulyás Pál - volt rendes tag, jelenleg tanácskozó tag
Alszeghy Zsolt - volt rendes tag
Brisits Frigyes - volt lev. tag
8. Galamb Sándor - volt lev. tag

Meg kívánom jegyezni, hogy felterjesztésem nem prejudicálja sem teljes rehabilitációjukat, még tanácskozó tagságukat sem. Erre az osztályvezetőség részletes javaslatot tesz a közgyűlésnek.

Tájékoztatásul, mellékelten és bizalmasan megküldöm azt a javaslatot, melyet az osztályvezetőség a rehabilitációval kapcsolatban a legközelebbi ülésén meg fog vitatni:

akadémikus /rendes tag/

Eckhardt Sándor
Fokos-Fuchs Dávid
Förster Aurél
Laziczius Gyula
Melich János
Mészöly Gedeon
Zolnai Béla
Klemm Antal

levelező tag

Nagy J. Béla
Keresztury Dezső

tanácskozó tag

Gulyás Pál
Koltay-Kastner Jenő
Rubinyi Mózes
Alszeghy Zsolt
Brisits Frigyes
Galamb Sándor

Budapest, 1957. február 8.

/Bóka László/
osztálytitkár

A tanácskozó tagok ügyének rendezésére vonatkozó személyij a v a s l a t o k.I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya.

Személyi javaslat még nem érkezett.

II. Társadalmi- és Történettudományok Osztálya.

A Bizottság elvileg levelező, illetőleg rendes tagokká választhatókként jelölte meg a következő tanácskozó tagokat / a jelenleg 34 tagból 12 tagot/:

Mályusz Elemér
Szabó István
Wellmann Imre
Kumorovitz Lajos Bernát
Szemere Samu
Mendöl Tibor
Varga István
Genthon István
Fettich Nándor
Eckhardt Ferenc
Polner Ödön
Bibó István

/Fentiek megválasztása még nem végleges./

III. Matematikai- és Fizikai Tudományok Osztálya.

Személyi javaslat még nem érkezett.

IV. Agrártudományok Osztálya.

Dobi Gézátt rendes taggá
dr. Kuthy Sándort levelező taggá

V. Orvostudományok Osztálya.

Az osztályülés javasolja

(Miskolczi Dezső) egy. tanár rendes tagként
Krompecher István egy. tanár levelező tagként
való visszavételét, továbbá

Frigyesi József egy. tanárt levelező tagnak,
Balogh Ernő egy. tanárt levelező tagnak,
Johan Béla tud. kutatót levelező tagnak
és Baló József egy. tanárt, aki tanácskozó tag-
gá való visszaminő-
sítése előtt rendes
tag volt, és jelenle-
velező tag, rendes
tagként minősíteni.

Laricius Gyula
Zolnai Béla
Nagy J. Béla
Kerekesfűri Dezső
Gulács Pál
Alszeghy Zoltán
Brigida Frigyes
Salamon Sándor

8
12
1
2
4
5
2
6
40

VI. Műszaki Tudományok Osztálya.

Személyi javaslat még nem érkezett.

Az osztályvezetőség kéri az Elnökséget, hogy a Tudományos Minősítő Bizottságnak javasolja

Mauritz Béla volt rendes tag,
Papp Simon volt rendes tag /nem tanácskozó tag,
mert az Akadémia átszervezésekor letartoztatásban volt./

Schréter Zoltán volt lev. tag,
Tokodi László volt lev. tag,
és Kocsis Iván volt lev. tag
tanácskozó tagok doktorává való azonnali minősítését.

VII. Kémiai Tudományok Osztálya.

Az osztályülés javasolja

Náray Szabó István tanácskozó tag levelező tagként
Plank Jenő tanácskozó tag levelező tagként

való visszavételét.

VIII. Biológiai Csoport.

A csoportülés javasolja, hogy

Dudich Endre	levelező tagot	rendes tagnak
Andreánszky Gábor	kandidátust	levelező tagnak
Csik Lajos	kandidátust	levelező tagnak
Györffy István		levelező tagnak
Lengyel Gézá		levelező tagnak
Soós Lajos	doktort	levelező tagnak
Varga József	doktort	levelező tagnak

minősítsék.

Tehát négy osztály /az I., III. és VI. Osztály még nem javasolt/ és a Biológiai Csoport összesen 29 tanácskozó tagot javasolt levelező, illetve rendes tagnak.

Budapest, 1957. február 8.

Megjegyzés: A VI. Osztály pótlólag a következő tanácskozó tagokat javasolja akadémikusnak illetve levelező tagnak:

Mauritz Béla Papp Simon Kocsis Iván
/Fenti javaslatot az osztályvezetőség ülés még nem fogadta el./

Földes!
57. 11. 8.